

Maturitní otázky Ekonomika

2	Pojištění	2
3	Management	3
4	Logistika a zásobování	4
5	Obchodní korporace	5
6	Bankovní systém	6
7	Národní hospodářství	8

2 Pojištění

3 Management

4 Logistika a zásobování

5 Obchodní korporace

6 Bankovní systém

> Jaký je v ČR bankovní systém

Dvoustupňový bankovní systém

1. Česká Národní Banka
2. ostatní banky

> ČNB

- ⇒ sídlo v Praze
- ⇒ vznikla 1. 1. 1993 (po rozpadu České a Slovenské Federativní Republiky – ČSFR)
- ⇒ nejvyšším orgánem bankovní rada
- ⇒ cílem je udržovat inflaci a zabezpečit stabilitu měny
- ⇒ zřízena zákonem O České národní bance

> Čím je zajištěna nezávislost ČNB

Nezávislost spočívá danou existencí v ústavě, do které je možno zasahovat pouze zákony. Bankovní radu tvoří 7 členů, které jmenuje sám prezident České Republiky a odvolat jdou jen z důvodů daných zákonem. Nesmějí přijímat rozkazy od vlády.

> Vyjmenuj orgány ČNB

Nejvyšším orgánem je sedmičlenná bankovní rada, jmenována prezidentem na šest let, kde žádný z členů nesmí zastávat funkci více než dvakrát. Nejvyšším představitelem je guvernér. Dále radu tvoří dva viceguvernéři a čtyři další členové s vysokou odborností.

> Jaké funkce má ČNB

1. Cenová stabilita
svými procesy ovlivňuje inflaci a tím pomáhá stabilitě koruny
2. Emise hotových peněz
jako jediná banka má právo tisknout více peněz a zároveň je může stahovat z oběhu

3. Řízení peněžního oběhu, platebního styku a zúčtování bank
každá banka má účet u ČNB a mezibankovní převody jsou tedy spravovány právě ČNB
4. Bankovní dohled
sleduje činnost bank, spravuje jejich licence k činnosti
5. Ostatní činnosti
vede účty bankám, poskytuje úvěry, spravuje účet státu (a jeho dluh)

> Jaké jsou nástroje ČNB

1. Diskontní sazba
sazba, za kterou si obchodní banky mohou ukládat peníze
2. Repo sazba
základní úroková sazba pro termínované vklady a cenné papíry

nízká inflace ⇔ vysoká inflace

ČNB sníží sazbu ⇔ ČNB ji naopak zvýší

3. Lombardní úvěr
doplňková sazba pro poskytování úvěrů bankám – movité věci zástavou
4. Povinné minimální rezervy
určité % z vkladů klientů u bank musí být uloženo u samotné ČNB
5. Pravidla likvidity
určuje strukturu aktiv a pasiv
6. Operace na volném trhu
ČNB obchoduje s cennými papíry

> Vyjmenuj univerzální a specializované druhy bank

Univerzální ⇒ mají plnou licenci od ČNB, poskytují širokou škálu služeb všem skupinám zákazníků. Např. ČSOB, Česká Spořitelna, KB atd.

Specializované ⇒ specializují se na určitý typ služeb, území, klientely. Například Hypoteční Banka atd.

> Jaké služby nabízejí komerční banky

1. Vkladové služby
 - bankovní (bankovní účet) → Soustřeďuje netermínované vklady, skládají se peníze v hotovosti i bezhotovostní. Disponuje s ním pouze majitel účtu, podpis vzor, trvalé, hromadné i jednorázové příkazy. Platební karty k tomuto účtu. Většinou nízký úrok.
 - vkladní knížka → Ukládání a vybírání peněz po předložení knížky. Může být výpovědní doba.
 - termínovaný vklad → Váže klientův vklad na určitou dobu, čím vyšší doba splatnosti, tím vyšší úrok. Po uplynutí je vydána částka i s úrokem.
 - devizový účet → Je veden ve volně směnitelné zahraniční měně.
 - stavební spoření → Klient pravidelně spoří určitou částku, po dobu minimálně šesti let. Má nárok na příspěvek od státu, maximálně tři tisíce korun ročně. Může zažádat i o stavební úvěr.

2. Úvěry

Dle doby splatnosti:

- ↪ krátkodobé (do 1 roku)
- ↪ střednědobé (do 4 let)
- ↪ dlouhodobé (nad 4 roky)

Dle zajištění:

- ↪ zajištěné
 - zástavou **nemovitosti** či **movitosti** (odhad ceny, výpis z katastru, doklady o vlastnictví, nabyvatelský doklad)
 - **ručitelem** nebo **zárukou** (zavazuje se, že v případě nesplacení dluhu ho zaplatí, může ručit i banka)
- ↪ nezajištěné
 - ničím se neručí

Dle způsobu poskytování:

- ↪ kontokorentní → bankovní účet s **vlastními zdroji**, kde se ale dá **čerpat do mínusu**; v případě nezaplacení nastává **vyšoký úrok**
- ↪ eskontní → banka **odkoupí cenný papír** před **lhůtou splatnosti**, prodejce **získá peníze** dřív, banka si srazí **diskont** a pak požaduje peníze od dlužníka
- ↪ lombardní → úvěr zajištěný **movitou věcí**, je **rizikovější**, než eskontní, takže je i **úrok vyšší**
- ↪ hypoteční → zástavou je **nemovitost**

3. Ostatní bankovní služby

- ↪ TODO

> Vysvětli rozdíl mezi trvalým příkazem a příkazem k úhradě

trvalý příkaz X příkaz k úhradě
trvale se opakuje X jednorázová platba

> Co je bankovní účet, devizový účet

Bankovní účet je **klientův účet** na **jeho jméno** a v **národní měně**. Devizový je **klientův účet** v **cizí měně**.

> Debetní x kreditní karta

debetní karta X kreditní karta
platební karta X forma úvěru, platby
k běžnému účtu se bezúročně splácení do 45 dní

> Vyjmenuj druhy šeků

Soukromý – vystaven subjektem, který má účet u banky
Bankovní – vystavuje jej banka, kvalitní a vždy krytý

> Na přiloženém šeku udělej křížkování a vysvětli, co to znamená

udělám **dvě vodorovné čáry** na šeku, může být vyplacen pouze na bankovní účet

> Směnka – jak se dá napsat

Dá se napsat na **jakýkoli podklad** (klidně i na tácek pod sklenici), musí být uvedeno, že **jde o směnku**.

> Směnka – druhy

- ⇒ vlastní → obsahuje slovo **zaplatím**
- ⇒ cizí → obsahuje slovo **zaplaťte**
- ⇒ vista → splatná **kdykoli** po **předložení**
- ⇒ lhůtní směnka vista → po **předložení** začne běžet **lhůta splatnosti**

7 Národní hospodářství

> Co je národní hospodářství

jedná se o **souhrn** všech **činností** splňující hospodářský charakter **na území ČR**.

> Vyjmenuj 4 sektory NH a jejich příklady

1. **primární** – základní získávání surovin, zemědělství, dřevořezba, těžba ...
2. **sekundární** – zpracovatelský průmysl, také stavební, výrobní ...
3. **terciární** – doprava, pošta, pohostinství, peněžnictví, služby ...
4. **kvadrální** – věda a výzkum

> Vysvětli pojmy:

⇒ HDP

↪ **Hrubý Domácí Produkt** – jedná se o **souhrn** statků a služeb na **území ČR**

⇒ HNP

↪ **Hrubý Národní Produkt** – jde o **souhrn HDP** sečteného s **tvorbou Čechů v zahraničí**

⇒ ČDP

↪ **Čistý Domácí Produkt** – od **HDP** odečteme **opotřebení kapitálu**

> Šedá ekonomika x černá ekonomika

Do **šedé ekonomiky** patří například **podplácení** úředníků pro **získávání úlev**, či **státních zakázek**. Do **černé ekonomiky** patří **přímé porušování zákonů**, prodej **ilegálních drog**, **praní peněz** z takových činností.

> Hospodářský cyklus

Cyklus nemá přesně stanovenou dobu trvání, ale má tvar podobný sinusoidě. Začíná se vždy na vrcholu, klesá se ke dnu daného cyklu (nikdy nedosáhneme nuly), pak zase začne růst k novému vrcholu a cyklus začíná znovu.

1. Krize

↪ **pokles** – **klesá poptávka** i **investice**, **klesá** tedy **výroba** a **zvyšuje se nezaměstnanost**, tím ještě více **klesá poptávka**.

2. Deprese

↪ **dno** – **HDP kleslo na minimum** v daném cyklu (nikdy ale není nulové), podniky vyhlásují bankrot, **nezaměstnanost** je **maximální**, naopak **výroba** zas **minimální**.

3. Expanze

↪ **oživení** – **roste výroba** a **klesá nezaměstnanost**, **zvyšují se mzdy**, tím i **roste poptávka**.

4. Konjunktura

↪ **vrchol** – **výroba dosahuje maxima** a **nezaměstnanost minima**, **HDP** není jen vysoko, ale **zpravidla výš**, než bylo **před krizí**, lidé **poptávají všechno**, ale **trh se rychle přesyť**, tedy **cyklus začíná nanovo**.

> Vnější příčiny

↪ **populační změny** – při náhlém nárůstu populace **vzniká** **zvýšená poptávka** po určitých druzích zboží, při **poklesu** populace je pak **trh přesycen** nadbytečným zbožím

↪ **vynálezy a inovace** – nové výrobky mohou rychle nahradit staré, vzniká tak **zvýšená poptávka** po **nedostatečné novotě** a je **nadbytek** nežádané staroty

↪ **války a politické změny** – omezí se **dovoz** nebo **vývoz zboží**, což ovlivní **stav trhu**, mohou nastat i **krize** spojené s typem zboží, kterého je tu **nedostatek** (například ropa)

> Vnitřní příčiny

↪ **spotřeba** – vývoj ekonomiky určuje, zda lidé **šetří** nebo **nakupují** zboží

↪ **podnikové investice** – s investicemi podniku rostou i pracovní **příležitosti**

↪ **činnost státu** – stát může ovlivnit vývoj **hospodářského cyklu** pomocí **rozpočtové** a **peněžní ekonomiky**; projevuje se v **daních**, **pojištění** v **nezaměstnanosti**, státními výdaji **na výstavbu** ...

> Co je inflace, deflace, spotřební koš

něco

lická sezónní

> Druhy inflace

něco

> Mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo nepatří

něco

> Nezaměstnanost

dobrovolná nedobrovolná frikční strukturální cyk-

> SALDO OBCHODNÍ BILANCE

něco